

STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASINING BOSHLANG'ICH TA'LIMDAGI AHAMIYATI

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi

4-bosqich talabasi **Xolmurodova Mahinabonu**

Tel:+998972278078

Annotatsiya

Mazkur tezisda STEAM ta'lim texnologiyasining boshlang'ich ta'limdagi o'rni, uning o'quvchilar tafakkurini rivojlantirishdagi ahamiyati hamda zamonaviy pedagogik jarayondagi afzalliklari yoritilgan. Shuningdek, STEAM yondashuvi orqali o'quvchilarda kreativlik, mantiqiy fikrlash va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish masalalari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: STEAM ta'limi, innovatsion pedagogika, integratsiya, kreativlik, boshlang'ich ta'lim, loyiha metodi, raqamli texnologiya.

Kirish

Hozirgi davrda ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri — zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgan, mustaqil fikrlaydigan hamda kreativ yondasha oladigan yoshlarni tarbiyalashdan iboratdir. Shu sababli rivojlangan davlatlar tajribasida innovatsion ta'lim texnologiyalaridan keng foydalanilmoqda. Ana shunday zamonaviy yondashuvlardan biri STEAM ta'limidir.

STEAM — Science, Technology, Engineering, Art va Mathematics fanlari integratsiyasiga asoslangan innovatsion ta'lim modeli hisoblanadi. Ushbu metod orqali o'quvchilar nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkoniyatiga ega bo'ladi. Ayniqsa,

boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun STEAM yondashuvi muhim ahamiyatga ega bo‘lib, u bolalarning qiziqishi, ijodkorligi va mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

Asosiy qism

STEAM yondashuvi an’anaviy dars tizimidan farqli ravishda o‘quvchini faol ishtirokchi sifatida shakllantiradi. O‘quvchilar tayyor ma’lumotni yodlash bilan cheklanib qolmay, tajriba o‘tkazadi, kuzatadi, tahlil qiladi va muammolarga mustaqil yechim topishga harakat qiladi. Natijada ularda ilmiy tafakkur va amaliy ko‘nikmalar rivojlanadi.

Boshlang‘ich ta’lim jarayonida STEAM texnologiyasidan foydalanish o‘quvchilarning fanlarga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Masalan, matematika fanida geometrik shakllardan turli maketlar yaratish, texnologiya darslarida oddiy konstruksiyalar yasash yoki tabiatshunoslik fanida tajribalar o‘tkazish orqali bolalar mavzuni chuqurroq anglaydi. Bu esa bilimlarning mustahkam o‘zlashtirilishiga yordam beradi.

STEAM ta’limining yana bir muhim jihati — fanlararo integratsiyani ta’minlashidir. O‘quvchi bir vaqtning o‘zida bir nechta fan bilan ishlaydi va ularning o‘zaro bog‘liqligini tushunadi. Masalan, ko‘prik modeli yaratishda matematika orqali o‘lchov va hisob-kitob amalga oshiriladi, muhandislik orqali konstruksiya tuziladi, san’at yordamida dizayn yaratiladi hamda texnologiya vositalaridan foydalaniladi. Shu tariqa o‘quvchilar nazariy bilimni real hayot bilan bog‘laydi.

Hozirgi kunda axborot texnologiyalari tez rivojlanayotganligi sababli STEAM ta’limida raqamli vositalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Robototexnika, dasturlash asoslari, multimedia vositalari va virtual laboratoriyalar o‘quvchilarning texnologik savodxonligini oshiradi. Bu esa ularni kelajak kasblariga tayyorlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

STEAM yondashuvi orqali o‘quvchilarda quyidagi kompetensiyalar shakllanadi:

- kreativ va tanqidiy fikrlash;
- muammoli vaziyatlarni tahlil qilish;

- jamoa bilan ishlash;
- kommunikativ ko'nikmalar;
- axborot texnologiyalaridan foydalanish;
- mustaqil qaror qabul qilish.

Bundan tashqari, STEAM ta'limi o'quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi. Interaktiv metodlar, loyiha ishlari, tajribalar va amaliy mashg'ulotlar o'quvchini dars markaziga olib chiqadi. Natijada o'quvchi bilim olish jarayonida faol qatnashadi va o'z qobiliyatini namoyon qilish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Pedagog uchun ham STEAM yondashuvi katta mas'uliyat talab qiladi. O'qituvchi darsni innovatsion metodlar asosida tashkil etishi, zamonaviy texnologiyalarni qo'llay olishi hamda o'quvchilarning qiziqishidan kelib chiqib ijodiy muhit yaratishi zarur.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, STEAM ta'lim texnologiyasi zamonaviy ta'lim tizimining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu yondashuv orqali o'quvchilar bilimni amaliyot bilan bog'lash, mustaqil fikrlash va ijodkorlik ko'nikmalarini egallaydi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'limda STEAM metodlarini qo'llash bolalarning intellektual salohiyatini rivojlantirishda samarali natija beradi.

STEAM yondashuvi o'quvchilarning texnologik savodxonligini oshiradi, ularni kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorlaydi hamda zamonaviy jamiyat talablariga mos shaxs sifatida shakllantiradi. Shu sababli ta'lim muassasalarida STEAM texnologiyalaridan samarali foydalanish, pedagoglarning malakasini oshirish va innovatsion muhit yaratish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Kelajak taraqqiyoti bilimli, kreativ va texnologik fikrlaydigan yoshlar qo'lida ekanligini hisobga olsak, STEAM ta'limini rivojlantirish ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asoslari.
3. STEAM Education xalqaro dasturi materiallari.
4. Pedagogika va innovatsion texnologiyalar bo‘yicha ilmiy maqolalar.
5. Elektron ta’lim platformalari va internet manbalari.